

Asiantuntija-arvio maakunnasta – järjestäjän haaste

Ismo Rautiainen, hankejohtaja

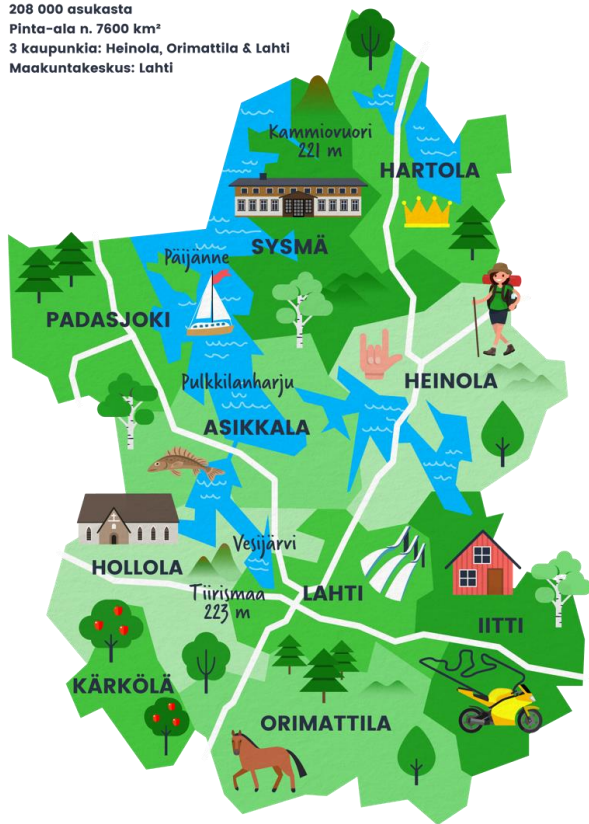
Hyvinvoiva maakunta – maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelun seminaari 11.12.2018

UUSI PH

PÄIJÄT-HÄME 2020

10 kuntaa
208 000 asukasta
Pinta-ala n. 7600 km²
3 kaupunkia: Heinola, Orimattila & Lahti
Maakuntakeskus: Lahti

PARASTA PÄIJÄTHÄMÄLÄISILLE!

- Osana maakunta- ja sotevalmistelua pidetään neuvottelut STM:n ja VM:n kanssa, joissa harjoitellaan tulevaa ohjausta. Ennen STM:n neuvotteluja valmistui THL:n asiantuntija-arvio maakunnasta. Arviointi pohjautuu kansallisiin indikaattoritietoihin ja tiiviiseen yhteistyöhön maakuntien kanssa.
- Asiantuntija-arvioinnin arviointialueet:
  - Maakuntien väestön palvelutarve, toimintaympäristö ja järjestämistehtävän lähtökohtina sekä järjestämistehtävän haltuunotto
  - Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitus ja kustannukset
  - Maakunnan sote-tehtäväkokonaisuuksien arviointi
  - Asiakaslähtöisyys, yhdenvertaisuus ja palvelujen saatavuus

Kilpailukykyä ja palvelutarvetta. Maakunnan sosiaali- ja terveydenhuollon tarvevakioidut menot ovat 4 % alle maan keskitason

- **Sote-menoissa on edelleen kuntien välisiä eroja, vaikka ne ovat tasaantuneet**
- Sosiaali- ja terveydenhuollon menojen tarkastelussa keskustelun ytimessä pitäisi olla:
  - Voidaanko rahoituksella turvata maakunnan asukkaiden tarpeiden mukaiset palvelut
  - Onko resurssien kohdentaminen tehty oikein
  - Puuttuuko jotain palveluja, onko jotain, mikä ei ole vaikuttavaa
  - Tuotetaanko vaikuttavia ja kustannustehokkaita palveluja
  - Toimiiko integraatio ja onko paljon palvelua tarvitsevien asiakkaiden palvelut hallussa

Valtiovarainministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön laskelmien mukaan sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämiseen käytettävissä oleva julkinen rahoitus kasvaisi soteuudistuksen myötä Päijät-Hämeessä kuusi prosenttia

Maakunnan asukkaiden tarpeet

SAIRASTAVUUS KESKIMÄÄRÄISTÄ KORKEAMPAA 1,07

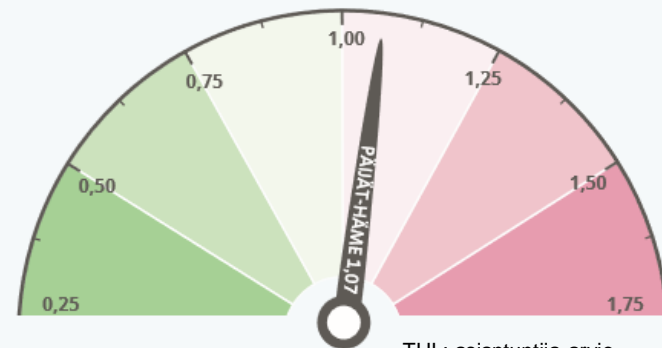
- Aivoverisuonitaudit, mielenterveys- ja päihde, syöpäsairaudet
- Menetetyt elinvuodet – myönteinen kehitys pysähtynyt?

IKÄÄNTYVÄ VÄESTÖ

- Ikääntyneiden palvelutarpeesta aiheutuva kustannuspaine on vuoteen 2021 on reilu 20 M€
- Nykyrakenteinen palvelujärjestelmä vaatisi 92 M€ lisäpanostuksen ja kevennettykin 85 M€

YLISUKUPOLVINEN SYRJÄYTYMINEN

- Kolmanneksi eniten koulutuksen ulkopuolelle jääneitä nuoria, jotka jäävät ilman tietä työelämään
  - Paljon työttömyyttä, pitkäaikaistyöttömyyttä ja toimeentulo-ongelmia
  - Yhden vanhemman perheiden osuus lapsiperheistä oli maan suurin
  - Huostaan otettuja lapsia on paljon, vähän sijoituksia perhehoitoon
  - Lasten ja nuorten perusterveydenhuollon tasoiset mielenterveyspalvelut ovat lähes olemattomat

THL: asiantuntija-arvio
2018

Sote-palvelut

- Maakunnallinen palvelukokonaisuus on yhtenäistänyt palveluja ja tasoittanut kuntien välisiä eroja sekä vahvistanut integraatiota – tehtävää on edelleen paljon
- Maakunnan sote-palvelujen saatavuus on keskimäärin hyvä
- Palvelujen kilpailukyvyssä vaihtelua palveluittain
- Painopiste on edelleen liikaa eritystason palveluissa – useassa peruspalvelussa tarvitaan vahvistamista

**MAAKUNNAN ERITYISIÄ HAASTEITA OVAT AVOSAIRAANHOIDON KÄYNTIEN VÄHÄISYYS SUHTEESSA VÄESTÖN PALVELUTARPEESEEN SEKÄ RIITTÄMÄTTÖMÄT MIELENTERVEYS- JA PÄIHDEPALVELUT
LASTEN JA NUORTEN PERUSTERVEYDENHUOLLON TASOISET MIELENTERVEYSPALVELUT OVAT LÄHES OLEMATTOMAT**

- Maakunnassa on huolestuttavaa pulaa eritysosajista
- Maakunnallinen hyte-rakenne on muodostumassa yhteistyössä kuntien kanssa

Mikä meidät haastaa?

Tiedolla johtaminen keskiöön – myös keskustelun pitäisi perustua yhteiseen tietoon

Järjestäjän työn perusta on järjestäjän ja tuottajan yhdessä sovittu tietopohja ja ohjausmekanismit

Tulevaisuuden sote on verkostojen johtamista

Joka tapauksessa tulevaisuuden sote tehdään monituottajarakenteessa. Sovitut palvelut, oikeat palveluketjut, työnjako ja osaamisen yhdessä kehittäminen ovat maakunnan menestyksen kannalta kriittisiä

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen tarvitaan kaikkia maakunnan toimijoita – hyte työ etulinjaan kaikessa

Kestävyysvaje vaatii uudenlaista ja avoimempaa innovaatiotoimintaa sekä rohkeampia rakenteellisia uusituksia, mitä olemme suunnitelleet

Erityisesti paljon palvelua tarvitsevien asiakkaiden asiakkuuksien hallinta tulisi ottaa haltuun

Lisätietoja ja arviointiraportti

Maakunnan asiantuntija-arvioista on tehty YouTube-video

https://www.youtube.com/watch?v=FKhn3craBTw&feature=youtu.be&fbclid=IwAR2DbBrF1Kw8ZZJU1K0s6NiRDOvlggpRYIDWICt_fkO9JJkCt42lbsOsSxk

Arviointiraportti ja tietoa maakunnan arviointikäytännöstä löytyvät THL:n sivulta

<http://www.julkari.fi/handle/10024/137128?fbclid=IwAR0XvTkhNJwb130wiUlfYdyngIwZ1pgyMhqSVypS-Gm4w-EiO5zxKZ55GzQ>

Arvioinnissa käytettyyn kuva mittaristoon pääset täältä:

<https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/sote-tietopohjan-kehittamishanke/kansallisen-mittariston-valmistelu-kuva-indikaattorit->

Kiitos!

www.uusiph.fi

Facebook: Päijät-Hämeen maakunta- ja soteuudistus, [@uusiph](https://www.facebook.com/uusiph)

Twitter: [@uusiph](https://twitter.com/uusiph)

